

ACTUALITATEA ȘTIINȚIFICĂ

Conferința Internațională „Cultura europeană a drepturilor omului. Dreptul la fericire”, 13-15 Decembrie 2012, București

Mihai Dumitru*

Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română

La sfârșitul anului 2012 (13-15 decembrie) a avut loc în București un eveniment științific marcant atât prin amplitudinea și calitatea dezbaterii academice, cât și prin numărul mare al personalităților științifice care au luat parte la schimbul de idei. Conferința internațională *Cultura europeană a drepturilor omului. Dreptul la fericire* a fost organizată de **Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”** – Institutul Internațional pentru Drepturile Omului și **Academia Română** – Institutul de Cercetare a Calității Vieții și Institutul Român pentru Drepturile Omului. La conferință au participat peste 130 de oameni de știință din România, Belarus, Finlanda, Italia, Marea Britanie și Republica Moldova. Din România au luat parte la dezbateri cadre didactice universitare și cercetători de la Academia Română, Institutul Cultural Român și 10 universități din București, Craiova, Pitești și Oradea.

Lucrările conferinței s-au desfășurat în plen și în cadrul a patru secțiuni:

- Secțiunea I: Repere conceptuale ale dreptului la fericire. O abordare interdisciplinară
- Secțiunea II: Rolul și funcțiile dreptului

în formarea unor modele de comportament social

- Secțiunea III: Dezvoltare economică și bunăstare socială
- Secțiunea IV: Relația dintre calitatea vieții și fericire (dezbateri organizată de Institutul de Cercetare a Calității Vieții).

Există un drept la fericire? Dar ce este fericirea? Ce relație există între fericirea individuală și cea colectivă? În căutarea răspunsului la întrebări vechi, dar mereu reînnoite, autorii lucrărilor prezentate în plenul conferinței au utilizat perspective disciplinare variate: ale filosofiei, științelor juridice, economiei, psihologiei sau sociologiei.

Fericirea (și dreptul la fericire) a fost analizată în relație cu drepturile omului (Verginia Vedinaș, *Fundamente constituționale ale dreptului la fericire*), dezvoltarea economică (Manoela Popescu, *Aspecte ale relației dintre bunăstare socială și fericire în economia bazată pe cunoaștere*), buna guvernare (Corina Adriana Dumitrescu, *Buna guvernare – condiție sine qua non pentru împlinirea dreptului la fericire*), sau calitatea vieții (Elena Zamfir) și politicile sociale (Cătălin Zamfir, *Feri-*

* Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, Calea 13 Septembrie 13, Sector 5, 050711, București. E-mail: m_c_dumitru@yahoo.com.

cirea poate fi un obiectiv central al politicilor sociale?).

Au fost prezentate studii teoretico-metodologice sau empirice, dar și experiențe și practici naționale privind dreptul la fericire. Bruce Adamson (Marea Britanie) a prezentat experiența scoțiană de 40 de ani în promovarea demnității și bunăstării copiilor și a arătat că fericirea acestora este o parte esențială a deciziilor la nivelul comunității (*Scotland and the right to happiness: children's hearings and action plans*). Victor Mocanu (Republica Moldova) a prezentat rezultatele unor cercetări privind calitatea vieții în țara vecină, realizate pe baza unei metodologii românești. Maryia Viarenich (Republica Belarus) a descris practica țării sale în îmbunătățirea calității vieții. Jukka Kangaslahti (Finlanda) în comunicarea sa, *Human Rights and Human Responsibilities: Working for Equal Rights for Meaningful and Happy Life*, a subliniat ideea că este nevoie de acțiuni responsabile în fiecare zi pentru protejarea drepturilor umane în general și a dreptului copiilor de a trăi fericiți în special.

Elena Zamfir, în studiul său *Relația dintre fericire și calitatea vieții. Ce gândesc oamenii despre fericire?*, a făcut o analiză amplă a conceptului de fericire și a problemelor metodologice ale măsurării acesteia; perspectiva calității vieții aduce o viziune pragmatică asupra căutării și împlinirii fericirii umane.

Filomena Maggino (Universitatea din Florența, Italia și Președinte al International Society for Quality of Life Study – ISQLS) și-a focalizat comunicarea (*The good society: defining and measuring wellbeing and the role of happiness*) pe indicatorii sociali ai bunăstării și pe problemele metodologice ale definirii, observării și măsurării societății bune.

Lucrările secțiunii a patra „Relația dintre calitatea vieții și fericire” au debutat cu o dezbatere privind indicatorii sociali și inovațiile metodologice recente la care a participat și Filomena Maggino.

Cele mai multe dintre comunicările prezentate în această secțiune s-au bazat pe o perspectivă sociologică asupra calității vieții și fericirii, valorificând rezultatele unor cercetări empirice, cantitative și calitative.

Obiectivul central al comunicării lui Ioan Mărginean *Satisfacția cu viața. Analiză longitudinală* îl constituie explicarea dinamicii bunăstării subiective a românilor: cinci factori (caracteristici) sociali explică mai mult de o treime din varianța satisfacției globale cu viața, dar cea mai puternică asociere o are cu autoplasarea pe scala sărac-bogat.

Mihai Dumitru (*Standardul de viață – componentă a calității vieții: banii pot cumpăra fericirea?*) a descris – pe baza unor cercetări calitative și cantitative – efectul asimetric al veniturilor asupra bunăstării emoționale: sărăcia și privațiunile creează suferință și nefericire, în timp ce bunăstarea materială nu garantează fericirea. Gabriel Săpunaru, Irina Oana Baba și Cătălin Stancu au luat în discuție perspectivele variate ale științelor sociale, în special antropologia și economia, asupra relației dintre PIB și fericire. Mariana Stanciu și Adina Mihăilescu au adus argumente din cercetarea veniturilor populației pentru dreptul la un standard de viață decent.

Sergiu Bălătescu a explorat relația dintre diferitele aspecte ale vieții de student și satisfacția globală cu viața în universitățile din zona de frontieră România – Ungaria. Codrin Scutaru a analizat particularitățile satisfacției cu viața a populației din București. Elena Copaciu și Elena Sandu au prezentat rezultatele unei cercetări privind calitatea vieții în spital și influența acesteia asupra sentimentului de fericire.

Alte comunicări au avut drept sferă de interes calitatea vieții grupurilor vulnerabile: Livius Manea, *Dizabilitate, reziliență și calitatea vieții*; Sorin Căce, Simona Stănescu, Victor Nicolaescu, *Antreprenariat social și calitatea vieții grupurilor vulnerabile*.

Notă

Pentru mai multe detalii pot fi consultate *Human Rights. The Right to Happiness*,
Proceedings of the International Bucharest, Romania, December 13-15,
Conference „The European Culture for 2012.

Primit la redacție: martie, 2013